

Заједничко поље: заједничко \neq просечно

КОНЦЕПТ

Човек, као индивидуа, или уопштено као корисник, био је и остао примарна тема у архитектонској пракси и теорији кроз историју. Уколико издвојимо човека у општем смислу као заједничко поље за архитекте и архитектуру, оно што преостаје је питање "како?". Да ли као мера, као узор, као идеја? Не постоји једнозначан одговор на ово питање, као ни исправан ни погрешан.

Међутим, аспект којим се овај рад бави представља феномен увођења просека и просечних вредности у оквиру теме човека у архитектури. Просечна вредност се испрва користи у смислу димензија тела, међутим варирања димензија људског тела могу бити до те мере изразита, да просеци не морају обавезно бити значајни. Поред варирања димензија, услови при којима су мерења извршена као и узорак мерења нису увек исправни ни релевантни, па просечне вредности у пројектовању морају бити коришћене са опрезом. Тако долази до грешке у интерпретацији просечних димензија у смислу да се сугерише да "просечни човек" има те вредности димензија тела. Постоји човек просечне висине, тежине, ширине, али не постоји просечни човек - људи са две просечне димензије представљају око 7 процената популације, са три димензије мање од 4 процента. Из тога закључујемо да архитектура заснована на "просечном човеку" одговара мањини и иако представља просек, не представља нешто што је већини заједничко. Управо на тој премиси је заснован предлог поставке у павиљону и има за циљ да укаже да човека треба третирати као индивидуу, а не као бројку или тело одређених просечних димензија у архитектонском деловању. На тај начин ће архитектура задовољавати потребе оних за које је пројектована, а не имагинарног "просечног човека".

Ова тема, поред тога што се тиче архитектонске теорије и праксе у целини, од посебног значаја је за наше пост-социјалистичко друштво и наслеђе социјалистичке архитектуре, која се у већој мери ослањала на "просечног човека".

ИЗЛОЖБА

Поставка је осмишљена у виду представе неких од нелогичности које настају услед површног и некритичког коришћења просека у архитектури. Помало поједностављени примери, служе као комуниколошки елементи који јасно преносе поруку: заједничко \neq просечно. Међутим директан носилац поруке су питања, јер циљ није наметање одређеног става, већ указивање на поменуте проблеме у архитектури. Издвојене су четири теме, односно питања, везана за просечност, као одговарајући примери: домаћинство од 2,85 чланова, 0,22 аутомобила по човеку, 0,2 рачунара по члану домаћинства и 0,5 љубимаца по особи. Прва три податка су релевантна и односе се на Србију, док је податак везан за љубимце само апроксимативни пример претпостављен ради боље операбилости и комуникације са посетиоцем.

Домаћинство је представљено силуетом породице и питањем које се везује за немогућност пројектовања животног простора за ту просечну породицу, јер она

представља само фиктиван просечни податак: нико нема 0,85 детета. На исти начин представљен је и однос аутомобила и човека, као и простора који би требало да се добије са тим податком као инпутом. Што се тиче рачунара и љубимаца, поставка је замишљена кроз интеракцију са посетиоцем. Ради лакшег приказивања и преношења идеје, љубимци су приказани као пси и мачке, тј. њихове "просечне вредности" по једном "просечном човеку": тај део се везује и за питање пројектовања јавних простора за рекреацију и шетњу. Податак од 0,2 рачунара по домаћинству, представљен је тастатуром, која има само 0,2 простора за типке, при чему посетилац бира тај број типки, као "просечну вредност која му следује".

Централни део павиљона осмишљен је као слободан простор за кретање посетилаца и евентуално шетање "просечних љубимаца".

Поред статичног и интерактивног дела поставке, предвиђен је и део за одмор, који такође представља један вид преношења поруке о имагинарном просечном човеку. Тај део је конципиран као простор са деловима столица, које представљају столицу за 0,85 човека, 0,7, итд. Поред тога што представља простор у коме би се посетиоци одморили и задржали, он преноси исту идеју као и цела поставка.

ТЕХНИЧКИ ОПИС

Предлог је да поставка буде израђена од дрвета, због лаке обраде и обликовања. Дрво би било фарбано у црно, да би се на неки начин негирале карактеристике дрвета као примарне тј. да би природа материјала била у другом плану. Такође поставка би се издвајала у белом ентеријеру павиљона, а опет због недостатка боје, порука поставке би била најупечатљивија у простору, тј. питања која она поставља.

Питања односно објашњења сваког од експоната, урађена су црном фарбом и аплицирана на белу иверицу која има облик исказног стрип балончића. Она су окачена о плафон павиљона, док су остали натписи аплицирани на зид павиљона и исписани црном фарбом. Точкићи на љубимцима су израђени од дрвета исте боје. Димензије свих елемената поставке су утврђене пројектом и приказане су у приложеним графичким прилозима.

У поставци са рачунарима, неопходна су 4 рачунара са 4 flat монитора, чије се инсталације и каблови налазе испод пулта, на коме се налазе „тастатуре“ са кутијама у којим су тастери које корисник сам бира и поставља. На екранима је приказ аудио/видео фајла. Такође неопходна су и 4 пара слушалица, за сваки монитор по један пар.

Поставка „просечан салон за одмор/average lounge“, садржи 12 различитих столица међу којима има и истих. Секу се по вертикали и фарбају у црно.

Обзиром да је реч о међународној изложби, али и о националном павиљону, питања у склопу поставке су осмишљена на српском и енглеском језику.